

ÜZEMELTETÉSI TAPASZTALATOK

Kodály Központ: negyedik éve siker

A Színpad 2011. márciusi számában részletesen beszámoltunk a régóta várt, és 2010 decemberében Pécsen megnyílt Kodály Zoltán Konferencia- és Koncertközpontról. Az új létesítmény a gazdag múltú, színes kultúrájú város életében is minőségi változást hozott. Az eltelt négy év sikereiről, a működés tapasztalatairól kérdeztük Hauer János igazgatót.

– Hogyan értékelhető a Kodály Központ közel négy évvel a megnyitása után?

A 2010-es Európa Kulturális Fővárosa címnek köszönhető fejlesztések egyik legtekélyesebbre sikerült példája a – ma a Zsolnay Örökségkezelő Nonprofit Kft. működtetésébe tartozó – létesítmény. Minden részletében és hatásában meg tud felelni az elvárásoknak. Egy remek „célszám”, emberi és klasszikus hangszer léptékű, ennek is köszönhetően hallatlanul sikeres zenei központ.

A Kodály Központ épülete az első különösnek és megkapónak talál a látogató. A tervező egységes hatást keltő, de változatos tagolású tömbben helyezte el a kért funk-

ciókat, azaz a koncert- és konferenciaközpontot. A mag a koncertközpont doboza, amelynek a város felé képernyőszerű, hatalmas nyílással forduló tömbjét körbeöleli a kisebb termeket és irodákat tartalmazó szárny. A ház akár három eseményt is képes kiszolgálni egyszerre: a rezidens zenekar használhatja a saját termét, a vendég együttes a nagytermet, a konferenciatermekben pedig közben üzleti rendezvény folyhat.

A nagyterem három lehetséges színpadállásából következően a tér variálható. A leglátványosabb ezek közül az, amikor a földszinti nézőtér színpadhoz közelebb eső részét vízszintesre süllyesztjük, és a széksorokat a középkarzat alá tolvá így azt egy nagy rendezvénytérré alakítjuk. A vízszintes nézőteret pontosan ki-

Vélemények:

Al di Meola az írta, hogy „ez volt a legjobb terem, amelyben valaha játszottam”.

Maxim Vengerov a Kodály-központot „építészeti Stradivari”-nak nevezte.

Olor a Tierra – Flamenco-est

lenc alkalommal használtuk, ami nem túl nagy szám, azonban ezek az események viszonylag kis létszám (100-120 fő) mellett bankettelrendezést és kiváló akusztikai környezetet igényeltek. Ebben tényleg unikálisak vagyunk. A legjelentősebb ilyen esemény pl. a Mercedes-Benz S modelljének európai bemutatója volt, ami még a német hivatalos piaci bevezetés előtt zajlott. Voltak báljaink, sőt még sík padlós, körbeülős, interaktív kamarakonzertünk is.

Mindehhez természetesen világszínvonalú műszaki fejlettség párosul, és egy olyan stúdióterem, ahol elsőrangú hangfelvételeket lehet készíteni. Gyönyörű hangfelvételek, CD-kiadványok készültek itt az elmúlt időszakban, elsősorban a rezidens zenekarunk, a Pannon Filharmonikusok játékaival és gondozásában, de szaporodnak a megrendeléseink külföldi kiadóktól is egy-egy hangfelvétel elkészítésére. Több felvételünk a világ számos országában kapott már elismerő kritikát.

– Az épület átadása annak idején küzdelmes volt, sok problémát kellett megoldani, amíg elkezdhette önálló életét...

Igen, beszélnünk kell a hely lelkéről is. Sosem felejtsem el azt a 2010. december 2-i napot, amikor az elkészült épületben egy, akkor tizenegy éves pécsi kislány, Sturcz Noémi hangja betöltötte a teret, és ettől az addigi

építészeti objektumnak lelke lett, élővé vált. A nézők között voltak a ház tervezői, kivitelezői, e gigászi projekt menedzserei, akik az építkezés nehéz hónapjai alatt kaptak és adtak hideget-meleget, s ekkor ez minden kellemetlenséget kárpótolt. Egy csapásra minden a helyére került. Ebben a pillanatban nyert értelmet a munkájuk.

Azt tapasztaljuk koncertről koncertre a nézők és a fellépők körében is, hogy ez a katarzis bizony azóta is tart. Pedig most már nem lehet röviden számot adni róla, mely hírességek léptek fel itt: Pat Metheny-től kezdve a Kronos Quarteten át a Madredeus együttesig, a hazai mesterek képviselőiben Kocsis Zoltántól a Zsolnay Kulturális Negyed rezidens művészeig, Baráti Kristófig, vagy Schnéberger Ferencig.

– Valóban, a Kodály Központ hangversenyterme a kiváló akusztikájával alapozta meg egyre növekvő hírnevét.

Egy biztos, nem amatőröknek készült... Ez a terem nagyon őszinte – leleplezi azt, aki nem eléggé jó – és ez nagy felelősséggel jár. Viszont aki igazi művész, azt műfajtól függetlenül kiteljesíti, az első próbától az előadásig újabb és újabb magaslatokba emeli. Legyen az szimfonikus zenekari, szolisztikus, opera, dzsessz, világzenei, vagy épp művészi popzenei reláció. Ettől van az a csodás híre, amit négy

Tommy Emmanuel a koncert után

év alatt elértünk. Az is biztos, hogy ez a jövőben tovább fog erősödni.

A koncertterem akusztikájára a rendkívüli részletgazdagság mellett a teljes hangspektrum kiegyenlítetttsége jellemző, a legkiválóbb hangversenytermekéhez hasonló, kb. 2,2 mp átlagos lecsengésű utözengési idő, a nézőtér egészében egyenletes hangenergia-eloszlás és az átlagon felüli dinamika. A terem hangzása meleg tónusú. A nézőtér bármely pontján ülő néző számára élményszerűvé teszi az emberi énekhang, egy szólóhangszer, kamaraegyüttes, kórus, vagy épp a teljes szimfonikus zenekar megszólalását. A színpadról érkező hang minden esetben egyenletesen és jól betölti a teret. Az előadóművész pedig kivételes hangdinamikai lehetőségekkel élhet. A hangzás vitalitása, robbanékonyága minden várakozást felülmúló. >

Konferencia

Próbaterem

– A központ használatát bonyolult műszaki rendszerek biztosítják. Hogyan váltak be ezek az üzemeltetés során?

A beépített technikai képességek megbízhatóan és hatékonyan működnek. Mind az alsó és felső színpadgépészet precíz, a légkezelés bőkezű és halk. Tán jól jellemzi a rendszerek stabilitását az, hogy az elmúlt négy évben egyetlen rendezvényünk sem maradt el műszaki probléma miatt. A nagy egységek jól működnek, és viszonylag szépen felszerelkeztünk alkatrészekkel, tartalék berendezésekkel. Kisebb korrekciókat is végrehajtottunk, például lezártuk akusztikailag azokat a tereket, melyek egy légtérként funkcionáltak a koncertteremmel, de akusztikusan nem voltak tervezettek. (A felsőgépészet fényhidnyílásaitól a földém irányába.)

Persze vannak időnként műszaki problémáink, de ezek jószerével mind olyanok, amik napi rutinnal orvosolhatóak. Pl. erősítő-tápegység, szünetmentes áramforrások, szivattyú-csapágycsopályok, hidraulikatömítés-hibák, kábelszakadás, dimmerhiba, kameraproblémák, de ezeken mindig sikerült gyakorlatilag azonnal úrrá lenni. Az épületben is adódtak apróbb üvegfali beázások, nyílászáró-meghibásodások. Ezek számunkra sem várt, de üzemszerű események. Bárhol, bármikor előfordulhatnak. Én pont arra vagyok nagyon büszke, hogy az embereim nagyon jól megismerték a házat és a berendezé-

Bankett a vízszintes padlójú nézőtéren

seket. Ebből adódóan gyorsan és pontosan lokalizálják a baj forrását, és hatékonyan avatkoznak be. Soha semmilyen esemény nem szenvedett el üzemzavart miattunk.

– Nagyon sok múlik a műszaki személyzeten, mert az üzemeltetéshez kell egy csapat. Ők mit adnak hozzá?

Ez a csapat ugyanúgy hozzátartozik a ház lelkéhez. Minden lehet tökéletes, az akusztikától a logisztikáig, de kell hozzá egy ilyen kreatív műszaki személyzet. Olyan, mint a Kodály-központé, amelyben ott van a kellő szakmai tudás és alázat, lojálisak a művészekkel és a művészetekkel szemben. Értik a muzsikát. Olyannyira, hogy többségük maga is játszik valamilyen hangszeren, tehát képesek együtt élni a zenével. Különösen valamilyen plusszal tudják szolgálni a produkciót. Nem túlzás: együtt „rezegnek” a színpadi történésekkel. A Kodály-központban 22 fős műszaki személyzet dolgozik 4 csoportban. Az üzemviteli feladatokat a rendszermérnök, műszaki menedzser, diszpécser és a TMK látja el. A színpad kiszolgálását a scenikusok, ügyelő, színpadmester, gépészek, berendezők végzik. A fénytár a fővilágosítóból és a világosítókból áll, míg a hangtárat az akusztikus, vezető hangmérnök, AV-technikusok alkotják.

A személyzet még 2 fő programfelelősből és az igazgatóból áll, aki egyben műszaki vezető is.

Az egyéb üzemeltetéshez kapcsolódó feladatokat: biztonsági, hostess-szolgálat, takarítás, catering, zongorahangolás, parkgondozás külső vállalkozások látják el. Az többi szakmai, de nem helyhez kötött területet (ügyvezetés, titkárság, pénzügy, jogügy, programszervezés, marketing-kommunikáció) a Zsolnay Örökségkezelő Nonprofit Kft. biztosítja központilag – holdingszerűen más városi létesítményekkel együtt – a Zsolnay Kulturális Negyedben lévő székhelyről.

– Van-e lehetőségük fejlesztésekre?

Lépést kell tartanunk a technika fejlődésével. Minden évben fejlesztjük a scenikai, fénytár, hangtár eszköztárát, de folyamatosan bővül az általunk nyújtható szolgáltatások köre is. Már az indulást követő évben gyakorlatilag kiiktattuk a színpad környékéről a kapcsoló üzemű táppal működő elektronikákat. Így, példának okáért lecseréltük a teljes színpadi aktív audio monitorrendszert. Saját fejlesztésben, de a gyártó engedélyével átalakítottuk a tolmácsrendszer infrasugárzó berendezéseinek a hűtését egy sokkal halkabb, hatásosabb megoldásra. Elsősorban a faburkolatok védel-

A pécsi Kodály Konferencia- és Koncertközpont négyéves működésének főbb adatai:

674 rendezvény, ebből
558 koncert
116 konferencia
296 ezer látogató
Több száz fellépő világsztár
Az intézmény 7 különböző díjat kapott (pl.: év belsőépítésze, építészeti díj, design award, év honlapja stb.)

Stúdió

Vezérlő

A Kodály-központ este

mében telepítettünk páráképző és páratlanító eszközöket. Hatósági engedéllyel tovább optimalizáltuk a tűzjelző és tűzvédelmi rendszerek működését. Az évek során finomítottunk a gépészeti vezérléseken. Több helyen duplikáltunk a stratégiai fontosságú rendszerelemeket.

Minden évben bővült a mikrofonpark, első sorban Neumann KMS-ekkel, Sennheiserekkel, DPA-kkal. Beszerztünk egy igazán unikális és drága „csöves” Royer SF-24V Vacuum Tube Stereo Ribbon vezérmikrofont is. Így már közel 200 db stúdió és PA-mikrofonnal rendelkezik a hangtár.

A hangstúdió rögzítését és utómunkáját a korábbi PC-ről átállítottuk Mac PRO–OSX–Nuendo 6.5 platformra. Ehhez csatlakoztatunk egy 32 TB-os, Thunderbolt2-n kommunikáló disc-tömb háttértárat. Gondos akusztikai tervezéssel alakítottunk ki az épületben egy új audio-mastering helyiséget is.

Elkészült a stúdióterem és a koncertterem HD-kamerajeleinek audioembeddedje online streaming, zenekari igazgatói és stúdiókontroll irányokban. Fejlesztettük az épület WIFI-hálózatát.

Magasabb szintre emeljük a vetítéstechnikánkat is új eszközökkel, többek között cseréljük a videomixert, és itt is Mac alapú lesz a forrásgép. Immáron digitális jelúton a megjelenítő felé.

2011 után, amikor 26 db felsőkategóriás intelligens lámpát vásároltunk, idén is 30 géppel bővítjük a hatásvilágítás eszköztárát. Elsősorban mobil, LED-es fényforrásokkal. Érkezik még 2 db új, kis pontsugárzó, beszerzünk 8 db új DTS wireless DMX vezérlő antennát és rendeltünk egy újabb ködgépet is.

– Csaknem hétszáz sikeres rendezvénynél tartanak, ezek nem csak koncertek. Hogy fér össze a művészet az üzleti rendezvényekkel?

A Kodály-központ konferencia-helyszínként is funkcionál. Eddigi rendezvényeink majdnem 20 százaléka üzleti jellegű volt. Partnereinket idézve: a Kodály-központ Magyarország egyik legjobb konferencia-helyszíne. Már tudják, hogy ide elég egy lappal megérkezni, minden egyéb a rendelkezésükre áll. A kettős funkció egy csöppet sem bántja egymást, nem rombolja a koncertterem imázsát, sőt inkább erősíti.

Kiemelendő, hogy az épület működési költségei jócskán alatta maradnak a korábban prognosztizáltaknak, az elvárt nézőszámnak viszont csaknem a dupláját hozza a központ. Az emocionális hatásokon túl ez utóbbiak a legfontosabb elemei annak, hogy

igazi sikertörténetként említhessük a létrejöttét.

– Egy sikertörténeten miképp lehet még javítani, csiszolni a jövőben?

Célunk, hogy a pécsiek tudják, milyen kincset kaptak. Értéket, amit féltve óvunk, építünk, és épülhetünk általa. Amire a többi kulturális értékeink mellett méltán lehetünk büszkék. A koncertközpont rendkívüli adottságai és megteremtett referenciái hosszú távon – minden hozzáértő szerint – arra predesztinálják a pécsi létesítményt, hogy nemzetközi szinten is kiemelkedő rangot vívjon ki magának. Ez csak úgy lehetséges, ha a régió és az ország zenebarát közönségét egyedi és különleges produkciókkal sikerül elhozni látogatóként, turistaként a Kodály-központba. Szeretnénk, ha minél többen tudnák, hogy itt különleges események, nagyszerű élmények születnek.

Folyamatos országos és nemzetközi figyelmet pedig csak akkor tud kivívni magának, ha az előadások minősége és színvonala egyenesen magas marad. Persze mindez gondos tervezést, nagyobb léptékben való gondolkodást kíván, de hisszük, hogy lépésről lépésre haladva meg lehet valósítani. Ezen az úton haladva fontos jelzésként fogható fel, hogy idén aláírásra került az a dokumentum is, amely a budapesti Művészetek Palotája és a pécsi Kodály-központ szakmai együttműködését, koprodukciós törekvéseit határozza meg. Érzékeltetve a két „zászlóshajó” laza, de minőségi kohézióját. Divatosan fogalmazva: azt, hogy küldetésünket tekintve igenis „egy pályán focizunk”. De nem egymás ellen!

– Köszönöm a beszélgetést, és munkájukhoz, terveik megvalósításához további sikereket és eredményeket kívánok!

–szji–